

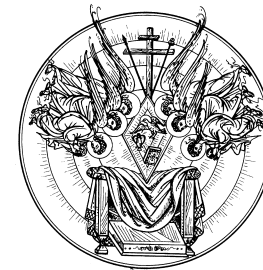
Věřící zpívají místo Cherubínské písně první polovinu hymnu:

Nyní mocnosti nebeské neviditelně s námi konají službu, neboť vchází Král Slávy. Hle, tajemná žertva, vykonaná, nesena jest ve slávě. *(Tříkrát)*

Diákon vchází do oltáře jižními dveřmi, otevírá královskou bránu, bere si od kněze požehnání kadidla a **okouřuje** svatý prestol, žertveník a kněze (a dále ikonostas a chrám ze soleje). Následně koná s knězem poklony a oba se **modlí s pozdviženýma rukama**:

Nyní mocnosti nebeské neviditelně s námi konají službu, neboť vchází Král Slávy. Hle, tajemná žertva, vykonaná, nesena jest ve slávě. S vírou a láskou přistupme, abychom se stali účastníky života věčného. — Alleluja, alleluja, alleluja.

(Tříkrát)

Pak se spolu třikrát pokloní před prestolem (kněz políbí antimins, diákon okraj prestolu) a **odebírají se k žertveníku**. Zde se společně modlí: „**Bože, očistiž mne hříšného.**“ Kněz činí zemní poklonu před svatými Dary, okouří je a kadidelnicí odevzdá diákonu. Pak položí aer na levé rameno diákona (podle starší tradice si kněz pokrývá aerem hlavu), sám **vezme pravou rukou diskos** a drží je na hlavě (nebo na úrovni čela), **levou rukou drží kalich před hrudí** a vycházejí na velký vchod. Diákon kráčí před knězem pozpátku a okouřuje přenášené svaté Dary. Pokud není diákon, nese kadidelnici a svíci přísluhující, kráčeje pozpátku před knězem, okouřuje nesené svaté Dary.

Velký vchod se koná poté, co věřící dozpívají první část hymnu: „Nyní mocnosti nebeské...“ Při vchodu samotném **je ticho, nikdo nic neříká**, věřící klečí a nehledí na přenášené svaté Dary (buď mají hlavu u země nebo ji alespoň sklopí). Duchovenstvo i mniši mají nepokryté hlavy.

Na svatý prestol kněz položí nejprve kalich (někteří jej kladou vlevo a diskos pak vpravo, ale většinou se koná jako obvykle), a pak oběma rukama postaví diskos; poté z nich sejme malé pokrovce. Okouří aer a přikryje obojí. Nic při tom nepraví. **Pak okouřuje přenesené svaté Dary.**

Věřící po vchodu do oltáře vstanou a zpívají pak druhou část hymnu:

S vírou a láskou přistupme, abychom se stali účastníky života věčného. Alleluja, alleluja, alleluja.

Pane a Vládce života mého, chraň mne od ducha lenosti, zklíčenosti, panovačnosti a prázdnomluvnosti. †

Ducha pak čistoty, pokory, trpělivosti a lásky uděl mi, služebníku svému. †

Ó Pane a Králi, dejž, abych viděl providění svá a neodsuzoval bratra svého, neboť tys blahosloven na věky věkův. Amen. †

Po třech poklonách se **zavírají svaté dveře a opona se zatahuje do poloviny. Diákon vychází na své obvyklé místo pronášet ektenii.**

Prosebná ektenie

Kněz či diákon: Vykonejme večerní modlitbu naši k Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Za předložené a předem posvěcené drahocenné Dary k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Aby lidumilný Bůh náš, přijav je na svatý nadnebeský a duchovní oltář svůj jako příjemnou vůni duchovní, seslal nám Božskou blahodat a dar Svatého Ducha, modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom vysvobození byli od všelikého soužení, hněvu a nouze, k Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz říká modlitbu po přenesení svatých Darů a před přijímáním:

Bože nevýslovných a neviditelných tajů, u něhož jsou skryty veškeré poklady moudrosti a poznání! Ty jsi nám zjevil řád služby této a z hojné lidumilnosti své ustanovil nás hříšné, abychom přinášeli tobě dary a oběti za

a zmíněny jsou některé odlišnosti řecké služby. **V řecké službě** není při svatém přijímání tak veliký rozdíl od postupu, jaký je v liturgii sv. Jana Zlatoústého (např. na prestolu se pokládá kalich vpravo a diskos vlevo, přijímá se stejným způsobem jako při liturgii sv. Jana apod.). Do ruské služby byla totiž postupně začleněna různá gesta a praktiky, které měly podtrhnout racionalistické přesvědčení, že víno v kalichu se nestává krví Kristovou. V řecké církvi nikdy takové přesvědčení nepanovalo, a proto zde tyto praktiky nikdy nevstoupily do používání. V řecké církvi se dále provádí velký vchod s posvěcenými Dary trochu odlišně od ruské praxe; koná se s různými osobitostmi (sloužící kněz má hlavu pokrytu aerem; slouží-li více duchovních, diskos a kalich nese nejstarší, nebo biskup, všichni ostatní stojí nebo klečí pod solejí s rozžatými svícemi; diákon okuřuje, kráčeje pozpátku). Při žehnání svící (Světlo Kristovo osvěcuje všechny) věřící nekonají hlubokou poklonu. Trochu jiný je v Řecku i postup okuřování při zpěvu Nechť vznáší se modlitba moje...

Kromě obvykle používaného ruského služebníku byla dále použita literatura: Константин Никольский: Посobie къ изучению Устава богослужения православной церкви (С-Петербург 1900); Štefan Šak: Liturgia vopred posvatených darov (PBF, Prešov 1996). Александр Шмеман: Литургия Преждеосвященных Даров (výběr z díla, ruský překlad). М. С. Желтов, протоиерей Сергей Правдолюбов: Богослужение Русской Церкви, X-XX вв. ИЕРАТИКОН Г, Θεϊαν Λειτουργϊαν τον προηγιασμενον, Αγϊον Ορος 2004.

Další studie a informace o liturgii předem posvěcených Darů jsou soustřeďovány na internetové adrese: orthodoxia.cz/liturg/lppd.htm

Dále je potřeba k české službě liturgie předem posvěcených Darů podle řádu uvedeného v této knížce použít ještě **český překlad výběru z triodu postního** (kvůli stichirám pro jednotlivé středy a pátky velkopostní) a případně další **stichiry mučedníkům, kající stichiry** a případně i z mineje. Výběr z triodu postního s českým překladem stichir si můžete stáhnout v PDF, podobně i stichiry mučedníkům a kající (jsou připojeny k velkopostní večerní). Viz vše: <https://download.pravoslavni.cz>

Z téže adresy si lze stáhnout samostatnou 18. kathismu (stejného znění jako zde) ve vydání vybaveném mnohými překladatelskými a výkladovými poznámkami.

V této knížce je postup liturgie pro sloužící duchovní (tj. pro kněze a počítá se i s diákonem). Jedná se vlastně o jeden z dílů kněžského služebníku. Tomu odpovídá i úprava sazby (to, co se modlí kněz či diákon, je vysázeno větším písmem; co říká kněz nahlas, je největším písmem a polotučně). **Postup bohoslužby pro žalmistu a noty pro zpěv věřících** jsou ve zvláštní knížce (tento zpěvník najdete v PDF pod názvem **Gregorian** na výše uvedené adrese).

K propuštění tropar a kondak sv. Řehoři Dvojeslovu:

Tropar sv. Řehoři Dvojeslovu (hlas 4.):

Božskou blahodat přijal jsi, ❖ slavný Řehoři, od Boha shůry
a Jeho mocí byv posílen, ❖ pro cestu Evangelia rozhodl ses,
pročež odměnu za námahu přijal jsi od Krista, ❖ Jeho pros, nejblaženější, aby
spasil duše naše.

Kondak (hlas 3.):

Jako pravý vůdce, otče Řehoři, ❖ Vůdce Krista pastýřům ukazoval jsi;
zástupy mnichů dovedl jsi ❖ k nebeskému ovčinci
tím, že jsi stádce Kristovo ❖ vyučil příkázáním Jeho.
Nyní se s nimi raduješ a veselíš ❖ v nebeských příbytcích.

Konec božské liturgie předem posvěcených Darů

Poznámka k české službě. Tento český text liturgie samozřejmě vychází z místního tradičního znění, jak je uvedeno v tzv. Gorazdově sborníku (GS), kde je však notně zkráceno. Oproti tomuto starému překladu je nové znění především rozšířeno na plnou délku této liturgie, dále pak byl stávající překlad přehlednět a místy upraven, aby byl nový překlad přesnější. Zásadním rozšířením bylo zařazení celé 18. kathismy (překlad pořízen podle pravoslavného žaltáře čili dle LXX) a včleněny jsou i tři malé ektenie, jimiž je kathisma proložena; tato úprava je naprosto nutná i z praktických důvodů, protože v průběhu tohoto čtení má kněz uloženo připravit předem posvěcené Dary – vyjmout je z darochranitelnice na svatém prestolu, okuřovat a posléze přenášet v oltáři na žertveník, kde se přikrývají a okuřují; při tom se ještě modlí tři světelné modlitby.

Večerní 103. žalm je taktéž v plném rozsahu (přeloženo dle LXX). Dále byly doplněny modlitby a malé ektenie před velkým vchodem (včetně ektenie za ty, kdo se připravují ke svatému osvětlení).

Při práci na našem vydání bylo použito i novodobé české samizdatové vydání liturgie předem posvěcených Darů (Přerov 2001), z něhož byla převzata část poznámek pro službu kněze a diákona. Přihlíženo bylo místy i k řeckému znění

hříchy naše a nevědomosti lidské. Sám, neviditelný Králi, jenž činíš veliké a nevyzpytatelné, slavné i zvláštní věci, jichž počtu není, shlédni na nás, nehodné služebníky své, kteří stojíme před svatým tímto obětním stolem jako před cherubínským tvým trůnem, na němž jednorozený tvůj Syn a Bůh náš spočívá v předložených hrozivých Tajinách. Zbav nás a věrný lid svůj všeliké nečistoty, posvěť duše a těla nás všech neodňatelným posvěcením, abychom s čistým svědomím, nezahanbenou tváří a osvětleným srdcem přijímali Božské tyto svátosti a jimi jsouce oživeni, sjednotili se se samým Kristem tvým, pravým Bohem naším, jenž pravil: „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá a já v něm.“ Abychom tím, že vstoupí do nás a usídli se v nás Slovo tvé, Hospodine, stali se chrámem nejsvětějšího a uctívaného tvého Ducha, zbaveni byli všelikého ďábelského úkladu, působícího skutkem nebo slovem nebo myšlenkou, a abychom obdrželi zaslíbená nám blaha se všemi svatými tvými, kteří od věků tobě se zalíbili.

(Slouží-li kněz bez diákona, může tuto modlitbu číst nahlas před Otčenášem nebo tiše ihned po zvolání: „Předem posvěcené, svaté svatým.“)

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí (milostí) svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Abychom celý večer dokonale, svatě, pokojně a bez hříchů strávili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za anděla pokoje, věrného vůdce, ochránce duší a těl našich, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za odpuštění a prominutí hříchův a poklesků našich Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za to, co je dobré a užitečné duším našim, a za mír světa Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Za křesťanské skonání života našeho, bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání se na hrozném soudu Kristově prosme.

Věřící: Dejž, ó Pane! (Dejž, Hospodine.)

Sjednocenost ve víře a účastenství Ducha Svatého vyprosivše, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme.

Věřící: Tobě, Hospodine. *(Sem je možno přenést modlitbu ze str. 34)*

Kněz hlasitě se vzhůru vztaženýma rukama: **A** učin nás hodny, **Vládce, abychom s důvěrou a neodsouzeně směli vzývat ti tebe, nebeského Boha Otce a říkati:**

(Na Otčenáš je možno pokleknout.)

Lid: Otče náš, jenž jsi na nebesích! Posvěť se jméno tvé, přijď království tvé, buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dejž nám dnes a odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme viníkům našim, a neuvod' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.

Kněz: **N**eboť tvé jest království, moc i sláva, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz (stojí ve svatých dveřích a žehná lid): **P**ožehnání Hospodino na vás, blahodatí a lidumilností jeho, vždycky, nyní i příště, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Kněz (čelem ke svatému prestolu): **S**láva tobě, Kriste Bože, naděje naše, sláva tobě!

Věřící: Sláva Otci i Synu i Svatému Duchu, i nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen. Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj; Hospodi, pomiluj. Požehnej!

Kněz vezme naprestolní žehnací kříž, vychází před svaté dveře a pronáší propuštění, žehناه lid:

Rristus, pravý Bůh náš, na přímluvy přecisté Matky své, svatých slavných a všechvalných apoštolů, svatých ... *(jejichž jest den v týdnu, chrám tento a jejichž památku dnes slavíme)*, svatého otce našeho Řehoře Dvojeslova, papeže římského, jehož liturgii jsme sloužili, i svatých spravedlivých bohoričů Jáchyma i Anny, a všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako blahý a lidumil.

Takto se pronáší propuštění ve Velkém půstu mimo strastný týden. Ve strastném týdnu je propuštění jiného znění (viz triod).

Při liturgiích sloužených v předvečer 24. února a 9. března je zvykem připomenout světce uplynulého dne a pak světce nastávajícího dne. V ostatních případech se tato bohoslužba vztahuje jen k památce svatých nastávajícího (tj. zítřejšího) dne.

Také je možno v propuštění vzpomínat sv. Athanasia Alexandrijského, který šířil tuto liturgii v Africe a je zřejmě autorem modlitby čtené při této liturgii po velkém vchodu.

Věřící: Amen.

Věřící u nás většinou přistupují pro požehnání a políbit svatý kříž.

Kněz se vrací do svatého oltáře. Zavírají se svaté dveře a zatahuje opona. Kněz svléká posvátná roucha. Čtou se modlitby po svatém přijímání. Po tom říká kněz (může říkat žalmista):

*Nyní propouštíš... **Trisagion až po Otčenáš.***

spolu s knězem a odejde severními dveřmi k žertveníku, aby zde požil zbylé svaté Dary s bázní a velikou úctou.

Kněz po ukončení modlitby vejde do oltáře svatými dveřmi a říká nad diákonem modlitbu ke spotřebování svatých Darů:

Hospodine, Bože náš, jenž jsi nás uvedl do převzácných těchto dnů a učinil nás účastníky strašných Tajin svých! Připoj nás k duchovnímu stádcí svému a učiň nás dědici království svého, nyní i vždycky, až na věky věkův. Amen.

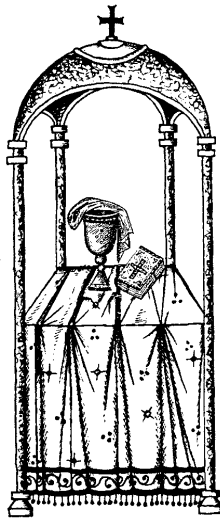
Věřící po zaambonové modlitbě zpívají:

Budíž jméno Hospodinovo blahosloveno od nyní až na věky. (Třikrát.)

Pak tři malé poklony. Na Velkou středu se nyní čte ještě jednou modlitba sv. Efréma Syrského (naposledy), ale už bez velkých poklon.

Nyní je možno číst žalm 33. / 34. a rozdávat antidor.

Blahoslaviti budu Hospodina každého času, budíž vždycky chvála jeho v ústech mých. Hospodinem se chlubiti bude duše má, ať to slyší pokorní a zaradují se. Velebte Hospodina se mnou, jeho jméno společně vyvyšujeme. Vzáyval jsem Hospodina a vyslyšel mne, a ode všech soužení vysvobodil mne. Přistupte k němu a osvícení budete, vaše tváře nebudou zahanbeny. Tento ubožák volal a Hospodin ho vyslyšel, ze všech jeho soužení ho zachránil. Anděl Hospodinův se vyzbrojí, aby držel hlídku okolo těch, kdož se *Boha* bojí, a bude je bránit. Okuste a vizte, jak dobrý jest Hospodin. Blažený člověk, který v něho skládá naději. Mějte bázeň před Bohem všichni svatí jeho, neboť nic neschází těm, kdož se ho bojí. Boháči budou strádat a hladovět, ale těm, kdož hledají Hospodina, nic dobrého nebude scházet. Přistupte, dítko, naslouchejte mi, poučím vás o bázní Boží. Člověk, který je žádostiv života a touží po dobrých dnech, *takový nechť* zdržuje jazyk svůj od zla a jeho ústa nechť nemluví lstivě; *ať* odvrátí se od zla a činí dobro, hledá mír a následuje jej. Zraky Hospodinovy *upřeny jsou* na spravedlivé a jeho sluch na modlitbu jejich. Tvář Hospodinova však *s hněvem se obrací* proti těm, kdo páší zlo, aby vyhlazena byla se země památka jejich. Volají spravedliví a Hospodin jim naslouchá, a ze všech soužení jejich je vytrhuje. Blízko jest Hospodin *těm, kteří jsou* srdce zkroutěného, a zachraňuje pokorné duchem. Mnohá jsou soužení spravedlivých, ale Hospodin je ze všech vysvobodí. Opatruje Hospodin všechny kosti jejich, ani jediná z nich nebude zlámána. Bídna je smrt hříšníků; ti, kteří nenávidí spravedlivého, chybují. Vysvobodí Hospodin duše služebníků jeho, nechybují ti, kteří v něho doufají.

Kněz žehnaje lid: Pokoj všem!

Věřící: I duchu tvému.

Diákon: Skloňte hlavy své před Hospodinem.

Věřící se klaní: Před tebou, Hospodine.

Kněz se tiše modlí:

Bože, jediný dobrotivý a milosrdný, jenž na výsostech přebýváš a k ponížným shlížíš! Shlédni milosrdným okem na veškeren lid svůj a opatruj ho; a všechny nás učiň hodny neodsouzeně přijmout oživující tyto Tajiny tvé; neboť před tebou sklonili jsme hlavy své, očekávající od tebe hojně milosti.

Kněz: Blahodatí a slitovností i lidumilností jednorozného Syna svého, s nímž blahosloven jsi, spolu s přesvatým, blahým a oživujícím Duchem svým, nyní i vždycky, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

Zatahuje se opona.

Kněz se tiše modlí:

Slyš nás, Pane Ježíši Kriste, Bože náš, ve svatém sídle svém a na prestole slávy království svého, a přijď posvětit nás, jenž nahoře s Otcem na trůně sedíš a zde s námi neviditelně spolupřebýváš, a rač milostivě vladařskou rukou svou podat přečisté Tělo své a drahocennou Krev nám, a skrze nás lidu všemu.

Zatímco se kněz takto modlí, diákon, stojící před svatými dveřmi, se opasuje orarem křížem přes prsa. Pak se oba klaní a říkají tiše na svém místě:

Bože, očistiž mne, hříšného, a smiluj se nade mnou.

(Třikrát. Přitom se pokaždé pokřičují a ukloní.)

Kněz poodhrne aer a s bázní vztahuje pod aerem ruku ke svatému Chlebu; diákon zvolá:

Pozor mějme!

Kněz pak jen zlehka **dotýkaje se zbožně svatého Chleba**, volá se skloněnou hlavou:

Předem posvěcené, svaté svatým.

Pozdvihování Beránka, jak to bývá při plné liturgii, se nečiní. Poté kněz opatrně odkládá aer a hvězdičky z diskosu, načež vezme svatý Chléb do rukou a připravuje se k jeho rozdrobení.

Věřící: Jeden Svátý, jeden Pán, Ježíš Kristus, k slávě Boha Otce. Amen.

Věřící zpívají **zpěv ke svatému přijímání**: „Okuste a vizte, jak dobrý jest Hospodin! Alleluja...“

(A dále, jak se to náleží dle památky světce dne či chrámu, pokud se mu četlo evangelium). Následují kající tropary (viz např. GS 494/402). Pak se mohou číst např. modlitby před svatým přijímáním či kající modlitby. Při těchto modlitbách mohou věřící klečet.

Kněz v průběhu jejich zpěvu rozlamuje předem posvěceného Beránka, čili drahocenné Tělo napojené svatou Kristovou Krví, a přijímá. Postupuje se takto:

Diákon vchází jižními dveřmi do oltáře a postaviv se po pravici kněze, držícího svatý Chléb, praví:

Rozdrob, vladyko, svatý Chléb!

Kněz rozlamuje svatý Chléb opatrně a zbožně na čtyři části a dí:

Drobí a rozděljuje se Beránek Boží, jenž se drobí a nedělí, povždy se požívá a nikdy neubývá, ale přijímající posvěcuje.

Kněz, vzav svrchu ležící část „Iis“, **vkládá ji do kalicha**. Nic při tom nehovoří. **Pak požehná vroucí vodu a diákon ji beze slov vlévá do kalicha**. Na to se diákon postaví poblíž. Kněz rozděljuje část Beránka „Chs“ na tolik částí, kolik bude přijímat duchovních.

Celý večer dokonalý, svatý, pokojný a bezhříšný vyprosivše, sami sebe i druh druhá i veškeren život náš Kristu Bohu poručme!

Pokřižovav se a pokloniv se, odstoupí před ikonu Spasitele.

Věřící: Tobě, Hospodine.

Kněz složiv svatý antimins a drže zpřímá svatý Evangeliář, činí jím nad složeným antiminsem kříž a praví hlasitě:

Kněz: **Neboť tys posvěcení naše, a tobě slávu vzdáváme, Otci i Synu i Svatému Duchu, nyní i vždycky, až na věky věkův.**

Věřící: Amen.

Kněz, požehnav se, políbí svatý Evangeliář a vychází svatými dveřmi za ambon, řka:

Odejděme v pokoji.

Věřící: Ve jménu Páně.

Diákon, obrátiv se ke svatým dveřím: **K** Hospodinu modleme se.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz, postaviv se pod ambonem, modlí se zaambonovou modlitbu (nahlas):

Vládce všemohoucí, jenž veškeré stvoření moudře jsi učinil a nevýslovnou prozřetelností svou a velikou dobrotivostí uvedl jsi nás do převzácných těchto dnů kvůli očistění duší a těl, ke zkrocení vášní a posílení naděje na vzkříšení. Ty, jenž po čtyřiceti dnech odevzdal jsi služebníkovi svému Mojžíši desky Zákona, Bohem načrtnutá písmena, dopřej i nám, blahý, abychom dobrý boj bojovali, běh postu dokonali, víru nerozdílnou zachovali, hlavy neviditelných hadů rozdrtili, vítězi nad hříchem se ukázali a neodsouzeně dostihli cíle a poklonili svatému tvému vzkříšení. **Aby blahosloveno a oslaveno bylo nejuctívanější a velikolepé jméno tvé, Otce i Syna i Svatého Ducha, nyní i vždycky, až na věky věkův.**

Věřící: Amen.

Diákon při zaambonové modlitbě stojí před ikonou Spasitele, drže orar svůj a hlavu skloněnou do ukončení modlitby. Na konci jejím se pokřižuje

Kněz, postaviv se do svatých dveří a žehnaje lid,
dí přítom hlasitě:

Spasiž, Bože, lid svůj a požehnej dědictví svému.

Věřící zpívají druhou polovinu hymnu: „Chléb nebeský a kalich života okuste; vizte, jak dobrý jest Hospodin! Alleluja...“

Kněz se obrací ke svatému prestolu, **tříkrát okuřuje svaté Dary**; nic při tom neříká. Pak odevzdá kadilo diákonovi.

Potom kněz vezme svatý diskos, postaví jej na hlavu diákona a diákon uchopiv jej zbožně, běře se do svatých dveří, pohledí z nich ven (k lidu) beze slov a poté odchází k žertveníku, na který diskos postaví (kadidelnici nese s sebou). Kněz, ukloniv se, **vezme svatý kalich, činí jím kříž**, říká tiše:

Požehnaný jest Bůh náš.

Ve svatých dveřích pozdvihuje svatý kalich před klanějícím se lidem, zvolaje:

Vždycky, nyní i přistě, až na věky věkův.

Věřící: Amen.

A odejde k žertveníku, na který svatý kalich postaví a přijav kadidelnici, tříkráte jej okouří. Pak si stoupne opět před svatý prestol.

Věřící zpívají: Ať naplněna jsou ústa naše opěvováním slávy tvé a chválením tebe, ó Pane, že jsi uznal nás za hodné účastniti se svatých tvých Božských, nesmrtelných a oživujících Tajin. Zachovej nás v posvěcení svém, abychom po celý den učili se pravdě tvé. Alleluja, alleluja, alleluja.

Diákon vychází severními dveřmi z oltáře a postaviv se před svaté dveře, říká děkovnou ektenii. Kněz skládá svatý antimins.

Děkovná ektenie

Povznesme se! Přijavše Božské, svaté, přecisté, nesmrtelné, nebeské a oživující strašné Tajiny Kristovy, důstojně děkujeme Hospodinu.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Zastaň se nás, spasiž nás, smiluj se nad námi a zachovej nás, Bože, blahodatí svou.

Věřící: Hospodi, pomiluj.

Kněz pak říká: Diákone, přistup!

Diákon přistoupiv, pokloní se zbožně, prosí za odpuštění a pokládá pravou ruku dlaní vzhůru na levou dlaň se slovy:

Hle, přistupuji ke Kristu, nesmrtelnému Králi a Bohu našemu. Podej mi, vладыko, drahocenné a svaté Tělo a Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista.

Kněz pak (rozpůliv předtím opatrně částici „Chs“) vezme svatý Chléb, klade jej diákonovi na dlaň a praví:

Diákonovi (jméno) podává se drahocenné a svaté a přecisté Tělo a Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista, na odpuštění hříchů a k životu věčnému.

Diákon, políbiv ruku podávající mu svaté Tajiny, přijímá svatý Chléb (na složené dlaně) a odchází zpět, stane ze severní strany svatého prestolu; tam, skloniv hlavu, modlí se spolu s knězem: Věřím, Pane, a vyznávám...

Kněz se slovy: „**Hle, přistupuji...**“ se klaní a vezme druhou polovinu předtím rozlomené části „Chs“ svatého Chleba, vloží si ji na pravou dlaň, řka:

Drahocenné a přesvaté Tělo a Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista podává se mně, (nehodnému) knězi (jméno), na odpuštění hříchů mých a k životu věčnému.

A skloniv hlavu, modlí se (společně s diákonem či ostatními duchovními):

Věřím, Pane, a vyznávám, že ty jsi vpravdě Kristus, Syn Boha živého, jenž jsi přišel na svět spasit hříšníky, z nichž první jsem já. Věřím také, že toto jest samo přecisté Tělo tvé a toto jest sama drahocenná Krev tvá; i modlím se proto k tobě: Smiluj se nade mnou a odpuť mně hříchy mé úmyslné i neúmyslné, jichž slovem či skutkem, vědomě i nevědomě jsem se dopustil, a učin mne hodným neodsouzeně přijmouti přecisté tvé Tajiny na odpuštění hříchů a k životu věčnému.

A dále: Za účastníka večere své tajemné, Synu Boží, přijmiž mne dnes; neboť nezjevím tajemství nepřátelům tvým, aniž políbení tobě dám jako Jidáš, ale jako onen lotr vyznávám tebe: Rozpomeň se na mne, Pane, v království svém.

Aby nebylo mně v soud nebo zatracení přijímání svatých tvých Tajin, ó Pane, ale k uzdravení duše i těla.

A tak přijímají kněz i diákon Tělo a Krev Páně, jež drží na rukou, s bázní a pevnou vírou. Pak vezme kněz houbičku a otírá si dlaň se slovy:

Sláva tobě, Bože! (Třikrát)

Políbiv pak hubku, klade ji na obvyklé místo, načež bere oběma rukama svatý kalich (drží zároveň iliton, liturgický ubrousek), pije z něj, aniž by při tom cokoliv pravil. Poté si osuší ilitonem ústa a okraj svatého kalicha a staví jej zpět na svatý prestol. Pojí z antidoru, umývá si ruce a ústa, stane opodál a čte děkovnou modlitbu po svatém přijímání:

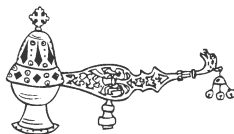

Děkujeme tobě, Spasiteli všech a Bohu za všechno, co jsi nám dobrého udělal, i za přijímání svatého Těla a Krve Krista tvého. A modlíme se k tobě, lidumilný Vládce: Zachovej nás pod záštitou křídel svých a dej nám, abychom až do posledního vydechnutí svého důstojně přijímali svátosti tvé k osvětlení duše i těla a k dědictví království nebeského.

Diákon v tuto chvíli z kalicha nepije, ale činí to až po zaambonové modlitbě při spotřebovávání zůstalých částíček svatých Tajin.

Pokud kněz slouží bez diákona, tak ani on po přijímání svatých Tajin nepije z kalicha (a nepožívá ještě antidor), ale činí to po ukončení liturgie při spotřebovávání zbylých svatých Tajin.

Diákon (nebo kněz) vezme po přijímání svatý diskos, drží jej nad kalichem a **ponořuje částičky svatých Tajin do obsahu kalicha**, nic při tom nepraví. Před tím je vhodné rozdělit částice „Ni“ a „Ka“ dle počtu přijímajících věřících. Houbičkou opatrně shrne z diskosu do kalicha všechno, co na diskosu zbylo. Svatý kalich pokrývá ilitonem. (Hvězdicí a pokrovce složí na diskos.) Pak se třikrát pokloní a otevírá svaté dveře. Kněz mu podává kalich.

Před svatým přijímáním věřících kněz (nebo diákon) **stane s kalichem ve svatých dveřích, pozdvihuje kalich se svatými Tajinami** před lidem a zvolá:

bázní Boží a u víře přistupte!

Věřící zpívají první polovinu hymnu: Blahoslaviti budu Hospodina každého času; vzdycky budiž chvála jeho v ústech mojih!

Všichni věřící učiní hlubokou (zemní) poklonu před kalichem se svatými Tajinami a zůstanou klečet. Ti, kteří jsou připraveni ke svatému přijímání, klečí pod solejí před knězem připraveným podávat svaté Tajiny všem řádně připraveným pravoslavným křesťanům.

Poté se pod kalichem společně jedním hlasem modlí poslední a hlavní modlitbu před svatým přijímáním (žalmista ji pomalu a výrazně předřikává):

Věřím, Pane, a vyznávám, že ty jsi vpravdě Kristus, Syn Boha živého, jenž jsi přišel na svět spasit hříšníky, z nichž první jsem já ...

Věřící, kteří budou přijímat, po pokloně vstanou, přistupují jeden po druhém, drží ruce na prsou. Tak přijímá každý Božské Tajiny. Kněz podáváje přijímání, každému hlásá:

Přijímá služebník Boží (jméno) drahocenné a svaté Tělo a Krev Pána a Boha i Spasitele našeho Ježíše Krista na odpuštění hříchů a k životu věčnému. Amen.

Diákon (nebo přísluhující) přidrží mezi kalichem a ústy přijímajícího rozprostřený iliton, jímž pak každému ihned po přijímání osuší ústa. Přijímající poté políbí svatý kalich dole, a poodstoupiv, pokloní se a pokřičuje; pak odchází. Podobně i ostatní přijímající.

Při přijímání věřících se nezpívá nic, nebo se pomalu opakuje celý hymnus: Blahoslaviti budu Hospodina každého času... Chléb nebeský a kalich života okuste...

Po ukončení přijímání věřících **odchází kněz do oltáře** a postaví svatý kalich na svatý prestol. Diákon rovněž odejde do oltáře. Není-li přijímajících, diákon ihned po slovech: „S bázní Boží...“, odevzdá svatý kalich knězi, který jej postaví na svatý prestol.